

hij was (hij ontving nooit post), vaak zijn verlofperioden liet verlopen. Verder dan tot *Gefreiter*, korporaal, bracht hij het niet; enkele keren werd hij onderscheiden, laatstelijk met het *Eiserne Kreuz*, eerste klasse. Toen Duitsland ineenstortte, lag hij, tijdelijk verblind door de inwerking van gifgas, in een militair hospitaal in Noord-Duitsland. Twee weken na de wapenstilstand kon hij weer naar München reizen waar hij in zijn oude regiment opgenomen werd. Korte tijd fungeerde hij als bewaker in een krijgsgevangenenkamp; maart '19 woonde hij weer in zijn Münchense kazerne.

In die tijd deden zich in de Beierse hoofdstad dezelfde troebelen voor als in Berlijn, maar heviger, extremer nog. In de nacht van 7 op 8 november '18 was er door de journalist Kurt Eisner de *soziale Republik Bayern* uitgeroepen. Eisner was een Onafhankelijk Socialist maar bij de verkiezingen die twee maanden later plaats vonden, behaalde zijn partij slechts 3 van de 180 zetels. Eind februari '19 werd hij op de dag waarop hij als regeringsleider wilde aftreden, neergeschoten. De goeddeels conservatieve bevolking kwam in verzet tegen de links-extremistische stromingen in München, vooral toen deze begin april op het voorbeeld van Hongarije waar onder leiding van de communist Bela Kun een 'Radenregering' in het leven geroepen was, overgingen tot de oprichting van de Beierse *Räterepublik*: een *Rat von Volksbeauftragten* nam de macht in handen. Deze revolutie schoof nog verder naar links toen midden april twee Russische communisten, Levin en Leviné, aan het roer kwamen. Maatschappelijke chaos werd gevolgd door burgeroorlog: begin mei trokken eenheden van de *Reichswehr*, door rechts-extremistische burgerwachten versterkt, München binnen, bij welke gelegenheid Hitler, korte tijd verdacht van het geven van steun aan de revolutie, ternauwernood aan executie ontsnapte. Levin vluchtte, Leviné werd gefusilleerd. Over en weer vielen honderden doden. Hitler kreeg in de zomer een functie bij de politieke propagandadienst van de *Reichswehr*; hij viel er spoedig op als fanatiek redenaar: vooral de tirades waarin hij de schuld voor Duitslands nederlaag en troebelen aan de Joden in de schoenen schoof, maakten indruk. Voor zijn militaire superior, *Hauptmann* Mayr, schreef hij in september 1919 een memorandum ten betoge dat pogroms als louter emotionele uitbarstingen niet voldoende waren. '*Der Antisemitismus der Vernunft*' moest om te beginnen de Joden declasseren, '*sein letztes Ziel aber muss unverrückbar die Entfernung der Juden überhaupt sein.*'¹

Diezelfde maand sloot Hitler zich als 55ste lid bij een kleine politieke formatie aan, de *Deutsche Arbeiterpartei*, die in januari door een chauvinistisch

¹ W. Maser: *Die Frühgeschichte der NSDAP*, p. 156.